

Drage mirovňakinja,

Obraćam se vama koje na ulicama izražavate građansko neslaganje sa ratom, vama koje već skoro godinu dana pred jednom Skupštinom palite sveće u pola devet i koje sredom stojite sa ženama u crnom, vama koje ste držale crni flor ili ste sve to gledale na NTV-u, jer su vas deca zadržala kod kuće, vama koje ste zvonile pred jednom drugom Skupštinom i ulazile sa studentima na prepune fakultete, vama čija imena nikada nismo čule u javnosti, niti videle vaša lica na medijima. Vama se obraćam, sa nemirom pred simbolima koji obeležavaju naš mirovni pokret: "brate, mir", "građanine, gde si", "momci, na vama je".

Ove poruke trebalo bi da nagoveštavaju našu zajedničku novu budućnost, ali, izgleda kao da njeni portparoli i dalje govore istim, prethodnim jezikom koji homogenizuje i civilno društvo građanki i građana svodi na jedno. Možda se nadaju da je posebno imenovanje građanki nebitan lingvistički detalj, kao da se ne radi o dve različite istorije, dva različita mesta u civilizaciji i nejednakim dostupnostima centrima moći. Možda su uvereni da su nas uključili u svoj govor uopštavanjem pod svoj rod. U stvari, tako se permanentno brišu razlike, a odavno smo već naučile da je imenovanje razlika politički čin i da bez njega nema društvenih promena.

Eto, ja nisam građanin – ja sam građanka.

I kao građanka, ispričaću deo iskustva žena koje rade na SOS telefonu za žene i decu žrtve nasilja, a kojima se javljaju nevidljive naše sugrađanke.

Pre svega, javljaju se žene koje su preživele nasilje svojih partnera. Tako je već godinama, ali u poslednjih šest meseci njihove priče su dobile nove nacionalističke i ratne dimenzije. Muškarci koji ih napadaju, u osamdeset posto slučajeva njihovi muževi, sve češće koriste pištolje, bombe i mašinke kao sredstva ucenjivanja i zaplašivanja, a dvostruko češće prete ubistvom. Neki od muškaraca koji su se vratili sa fronta (bili oni iz tzv. JNA ili dobrovoljci) nastavili su masakre u svojoj kući: tuku žene, premlaćuju decu, spavaju sa mašinkama na noćnim ormarićima, siluju sopstvene supruge u pola noći, viču, pljuju, psuju, optužuju, ruše nameštaj, prete i zavode strahovladu u porodici. Neke od žena koje su svedoci užasa već su morale da podnesu tužbu za razvod i da beže od kuće.

Beogradski i zagrebački SOS telefoni, zime 1991/1992, beležili su oko petnaest-dvadeset posto ovakvih poziva sa post-ratnim nasiljem. Međutim, posebne patrijarhalne karakteristike unutar porodice dobili su nacionalistička mržnja i nasilje. Nakon pola godine registrovanja svih izjava sa nacionalističkim elementima, jedna činjenica je bila jasna: koje god da je nacionalnosti žena ili muž, muž koristi nacionalizam kao instrument nasilja nad ženom. Ima raznih primera:

1. Sindrom post-TV dnevnik nasilja

Još od oktobra 1991, SOS volonterke beleže da muževi tuku žene nakon TV dnevnika ili onih specijalnih emisija. Bilo je žena koje su izjavljivale da ih je muž prvi put tada istukao posle dvanaest godina braka, i slično. Neki su posle tih emisija prvi put izvadili pištolje sakrivene u ormanu, sa izjavama da će se prijaviti u dobrovoljce. Neki su posle scene masakra premlaćivali svoje supruge tako mučno, da su usledile intervencije hitne pomoći i milicije, te prijave teških telesnih povreda. Ove žene su izjavljivale da njihovo nacionalno poreklo nikada ranije nije bilo predmet sukoba.

2. Sindrom ucenjivanja izbeglicama

U pričama žena koje se javljaju, izbeglice u svim pogledima otežavaju status žene u porodici. U slučaju da je muž nesrpske nacionalnosti i da su izbeglice njegova porodica, onda ih on po principu "došlo je naših pet minuta" – koristi za uvećanje svoje moći naspram žene. U obrnutim slučajevima, kada je muž "svoj na svome", imajući sve medije na svojoj strani, suprotstavlja se ženinoj porodici iz druge republike (bez obzira koje nacionalnosti) i tako je sistematski ugrožava.

3. Sve više silovanja

Prijave silovanja su se povećale za pedeset odsto: silovanja u braku od povratnika, silovanja u barovima za povratnike s fronta, silovanje žena izbeglica dok su bile u zbegu ili dok su ovde, kod porodica. Svedočenja ovih žena su priče ponižavanja. Posebna kategorija su priče povratnika o ra-

tnom silovanju na frontu. Rat je uneo novi ratni etički kod koji nalaže silovanje žena neprijatelja. Mediji žele da nam kažu da je ratno silovanje nacionalističko pitanje, ali to nije tačno. Silovanje u ratu, i posle rata, uvek je pitanje imperijalizma muškog pola.

U ovakvim odnosima žena-muškarac, muškarac postavlja pravila i vlada nad teritorijom odnosa, najčešće u svom domu. Bilo koji civilizacijski fenomen on može upotrebiti u svoju korist: ne samo oružje, nego i reč, TV emisiju, svoju decu, svoju šaku, političku ideologiju, nacionalističku mržnju. Ako su neke od nas mislile da bi možda žene jedne etničke pripadnosti bile zaštićene od nacionalističke mržnje na teritoriji svog naroda, onda su se potpuno prevarile. U sopstvenom domu zlostavljaju ih njihovi muževi, pre svega oni iste nacionalnosti, onda i svi drugi, i to podstaknuti opštom nacionalnom mržnjom prema neprijatelju.

Unutar obitelji "neprijatelj" je, pre svih, zakonita žena. Muškarci će, pre nego što odu ili ne odu na front, imperativ svoga vođe o mržnji drugog primeniti na ženi. Jer, polna drugost prethodi nacionalnoj drugosti, a žene koje se, u još uvek ne-ratnom Beogradu, javljaju na SOS kažu da im je najopasnije u sopstvenoj kući.

Izgleda da mnoge žene još uvek nemaju naciju koja će ih odbraniti, i da njihov dom nije njihov dom. Nijedan civilizacijski izum ne štiti žene sve dok ne preuzmu makar neke oblike moći i ne uzmu te civilizacijske izume za sebe. Za sada, patrijarhalno ustrojstvo polnih uloga i dalje proizvodi nejednaku raspodelu moći između muškaraca i žena. Zato polna podela prethodi nacionalnoj podeli, pa i nacionalnu mržnju na nivou žensko-muških odnosa koriste muškarci.

Ako smo se za ovih godinu dana učile politici, pa sada znamo da razlikujemo propagandu od informacije i počinjemo da transformišemo svoje emocije besa i ljubavi u reči i akcije – važno je da znamo da pre ove ratne politike postoji politika polova koja se i posle rata neće izmeniti, ako ne počinemo sada da je menjamo.

Vaša,

Lepa Mladenović

AUTONOMES
FRAUENREFERAT

AUTONOMES
LESBENREFERAT

PFEIF DRAUF